

Intussen aan de kersttafel...

De media, het publiek en de politiek krijgen steeds meer belangstelling voor de klimaatopwarming en de concentratie kooldioxide (CO_2) in de atmosfeer.

De afgelopen weken heb ik de reclamefolders van mijn dichtstbijzijnde hypermarkt uitgeplozen om een fijn dineetje samen te stellen. Hierna volgt het resultaat voor acht personen, met tussen haakjes het aantal kilometers dat elk ingrediënt heeft afgelegd om naar België te komen en de hoeveelheid CO_2 in kilogram die het transport geproduceerd heeft. Ik heb vooral ingrediënten gekozen die met het vliegtuig worden aangevoerd, want luchttransport produceert gemiddeld zestig keer meer CO_2 dan vervoer over zee.

Omdat het oog ook wat wil, versier ik de tafel met een mooi boeket van twintig rozen. De prachtige bloemen komen met het vliegtuig uit Kenia (6550 km, 5,2 kg CO_2). Eenmaal dat geregeld is, kunnen we de aspergesoep met langoustines serveren. De asperges komen recht uit Peru gevlogen (10.500 km, 12,5 kg CO_2) en de langoustines zijn gepeld en diepgevroren met de boot uit Indonesië (14.000 km) aangevoerd. Merk op dat het in termen van CO_2 interessanter is om langoustines uit Zuidoost-Azië te kopen dan hun soortgenoten die voor de kust van Schotland gevangen zijn. Een paradox. De Schotse beestjes vertrekken namelijk op een verre bootreis naar Thailand, worden daar gepeld en keren dan terug naar Europa (22.000 km). Heel die odyssee is nodig omdat ik - niet alleen met Kerstmis maar ook de rest van het jaar - mijn schaaldieren het liefst gepeld koop. Ik ben de enige niet: 70 procent van de consumenten kiest voor de tijdswinst.

Na twee voortreffelijke flessen Chileense witte Sauvignon (11.900 km) is het tijd voor de hoofdschotel. Eigenlijk wil ik mijn gasten iets exotisch voorschotelen, zodat ik lang heb getwijfeld tussen springbok uit Namibië (8300 km), kangoeroe uit Australië (16.700 km), struisvogel uit Zuid-Afrika (8900 km), hert uit Nieuw-Zeeland (18.700 km) en bizon uit Canada (5600 km). Omdat ik niet kan kiezen, wordt het een simpele biefstuk met frieten van bij ons. In de hypermarkt is de ingevlogen Argentijnse biefstuk (11.300 km, 14,5 kg CO_2) 30 procent goedkoper dan Belgische Blanc-Bleu. Daar zeg je niet nee tegen. Voor de

huisgemaakte frieten koop ik bioaardappelen die met de vrachtwagen uit het zuiden van Frankrijk komen. De sla spreekt Spaans. Ik mijmer over de vraag of je biefstuk-friet nog een traditioneel Belgisch gerecht kunt noemen, terwijl ik de flessen uitstekende Californische Cabernet Sauvignon (8900 km) ontkurk.

Mijn echtgenote heeft voor een heerlijk dessert gezorgd: een vers vruchtenslaasje met alleen fruit dat in de hypermarkt in promotie is. Niet schrikken: Nashiperen uit Zuid-Korea, mango, papaja, vijgen en Charentaismeloen uit Brazilië, passievrucht uit Colombia, granaatappel uit de Verenigde Staten, aardbeien uit Israël, ananas uit Centraal-Amerika, kersen uit Argentinië en carambolevruchten uit Maleisië. We doen er twee kiwi's uit Nieuw-Zeeland bij, een sinaasappel uit Zuid-Afrika en een Belgische appel, zodat we alle continenten op ons bord hebben. Terwijl middernacht nadert, het buiten nog altijd 10 graden is en mijn zoontje van drie zeurt dat het geen Kerstmis kan zijn want dat hij geen sneeuw ziet, maak ik de optelsom van het dessert: een totale afstand van 126.000 kilometer en een factuur van ongeveer 9 kilogram CO_2 . Dat vraagt om een fles witte schuimwijn uit Tasmanië, een eiland ten zuiden van Australië (17.100 km).

Ons feestmaal, bloemen en wijn inbegrepen, heeft in totaal 209.000 kilometer achter de rug, meer dan vijf keer de reis rond de wereld. Goed voor 41,3 kilogram CO_2 , wat overeenkomt met de uitstoot van een gewone auto die 258 kilometer rijdt. Het vervoer van nog geen 6 kilogram voedsel heeft dus ongeveer 15 liter benzine gekost!

Met een mooi bosje hulst als tafelversiering, een lekkere pompoensoep als voorgerecht, dezelfde biefstuk-friet met sla, maar dan met producten van bij ons, een fruit-slaasje zonder aardbeien, kersen en andere ingevlogen vruchten, en Franse wijn, hadden we meer dan 80 procent minder CO_2 geproduceerd.

Letten op wat op ons bord komt, is een van de vele kleine daden van burgerzin waarmee wij onze milieu-impact kunnen verminderen. In 1960 vertegenwoordigde het

vrachtvervoer door de lucht 2 miljard ton per kilometer. In 2006 was het 150 miljard geworden. En het aandeel van het luchtvervoer in de CO₂ -uitstoot neemt elk jaar toe.

De supermarkten zeggen graag dat ze ons op onze wensen bedienen. Als wij in de winter geen kersen uit Argentinië meer zouden kopen, geen aardbeien uit Israël en geen blauwe bosbessen uit Chili, zouden die niet meer in de rekken liggen. We kunnen samen een verandering afdwingen, zonder echt comfort te moeten opofferen.

Maar om bewust te kunnen consumeren, moeten we met kennis van zaken kunnen kiezen. Daar hebben we hulp bij nodig. Daarom vragen wij dat de politiek haar wetgevende werk zou doen en de distributie zou verplichten om logo's op de producten aan te brengen (bijvoorbeeld een rood vliegtuigje of een blauw bootje) die systematisch en duidelijk zouden tonen hoe ons voedsel is aangevoerd.

Pierre Ozer en Dominique Perrin

© Harald Franssen